

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.3.2015
COM(2015) 100 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

*Αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε σχετικά με τη
στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*

Εισαγωγή

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» δρομολογήθηκε το 2010 ως ολοκληρωμένη μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ για την απασχόληση και την ανάπτυξη. Για την επίτευξη των στόχων της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης για την Ευρώπη, η στρατηγική βασίζεται σε πέντε πρωταρχικούς στόχους στον τομέα της απασχόλησης, της έρευνας και της ανάπτυξης, του κλίματος και της ενέργειας, της εκπαίδευσης, και της καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, τους οποίους κάθε κράτος μέλος μετατρέπει σε εθνικούς στόχους. Η στρατηγική εφαρμόζεται και παρακολουθείται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Επιπλέον, έχει αποτελέσει το γενικό πλαίσιο για ένα φάσμα πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο. Ειδικότερα, η στρατηγική χρησίμευσε ως οδηγός για τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων για την περίοδο 2014-2020.

Μετά τα πρώτα χρόνια εφαρμογής της στρατηγικής, στο μέσο της διαδρομής προς το 2020, η Επιτροπή δρομολόγησε δημόσια διαβούλευση για να γίνει επισκόπηση της προόδου που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής. Το γεγονός ότι τα πρώτα έτη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» συνέπεσαν με μια σοβαρή χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση είχε σοβαρό αντίκτυπο στην πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής. Είχε επίσης ως αναπόφευκτο αποτέλεσμα να επικρατούν συχνά οι βραχυπρόθεσμες πολιτικές εκτιμήσεις έναντι πιο μακροπρόθεσμων προσεγγίσεων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»¹, οι πολίτες της ΕΕ υποστηρίζουν τη γενική κατεύθυνση που ακολουθεί η ΕΕ για την αντιμετώπιση της κρίσης - μεταξύ των ερωτηθέντων, ο αριθμός εκείνων που θεωρούν ότι η ΕΕ οδεύει προς τη σωστή κατεύθυνση για την έξοδο από την κρίση και την αντιμετώπιση των προκλήσεων είναι διπλάσιος σε σχέση με όσους δεν το πιστεύουν.

Η παρούσα ανακοίνωση εκθέτει τα κύρια πορίσματα της δημόσιας διαβούλευσης που διοργανώθηκε μεταξύ Μαΐου και Οκτωβρίου 2014 για να συγκεντρωθούν οι απόψεις των ενδιαφερομένων σχετικά με τον σχεδιασμό και τα αποτελέσματα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Συνοδεύεται από επικαιροποιημένη έκθεση σχετικά με την πορεία των εργασιών όσον αφορά τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»².

Σύνοψη

Η δημόσια διαβούλευση σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» πραγματοποιήθηκε από τις 5 Μαΐου 2014 έως τις 31 Οκτωβρίου 2014. Στόχος ήταν η συλλογή εμπειριών από τους ενδιαφερόμενους φορείς ώστε να αντληθούν διδάγματα από τα πρώτα χρόνια εφαρμογής της στρατηγικής τα οποία να ληφθούν υπόψη στην επανεξέτασή της.

Συνολικά υποβλήθηκαν 755 εισηγήσεις από 29 χώρες. Οι κοινωνικοί εταίροι, οι ομάδες συμφερόντων και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι οι κατηγορίες ερωτηθέντων με τη μεγαλύτερη εκπροσώπηση, ακολουθούμενες από τις κυβερνήσεις και τις δημόσιες αρχές των κρατών μελών, μεμονωμένους πολίτες, ομάδες προβληματισμού, πανεπιστήμια και ιδρύματα, καθώς και επιχειρήσεις.

Τα κύρια πορίσματα της δημόσιας διαβούλευσης είναι τα εξής:

- Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» θεωρείται ως κατάλληλο γενικό πλαίσιο για την προώθηση της απασχόλησης και της ανάπτυξης σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο. Οι στόχοι και οι

¹ Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 81, Άνοιξη 2014, Έκθεση «Ευρώπη 2020»

² «Smarter, greener, more inclusive? Indicators to support the Europe 2020 strategy», έκδοση 2015, Eurostat.

προτεραιότητές της συμβάλλουν ουσιαστικά στην αντιμετώπιση των τρεχουσών και μελλοντικών προκλήσεων.

- Οι πέντε πρωταρχικοί στόχοι αποτελούν βασικούς καταλύτες για την απασχόληση και την ανάπτυξη και συμβάλλουν ώστε η στρατηγική να παραμένει επικεντρωμένη.

- Οι περισσότερες από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες έχουν εκπληρώσει τον σκοπό τους, αλλά η προβολή τους παραμένει περιορισμένη.

- Υπάρχει περιθώριο και ανάγκη βελτίωσης της υλοποίησης της στρατηγικής μέσω της ενίσχυσης της οικειοποίησής της και της ενεργού συμμετοχής των εμπλεκόμενων φορέων.

1. Πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Τον Μάρτιο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Απολογισμός της στρατηγικής "Ευρώπη 2020" για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη»³ με στόχο, αφενός, την αξιολόγηση της προόδου που έχει επιτευχθεί στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της όσον αφορά την υλοποίηση της στρατηγικής, τέσσερα έτη μετά τη δρομολόγησή της, και, αφετέρου, την προετοιμασία του εδάφους για την επανεξέταση της στρατηγικής.

Στο μέσο της απόστασης έως την προθεσμία του 2020, η υλοποίηση των στόχων για την απασχόληση και την ανάπτυξη εμφανίζει ανάμικτα αποτελέσματα, κυρίως λόγω των συνεπειών της κρίσης. Η κληρονομιά της κρίσης εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα σοβαρή, ιδίως στις αγορές εργασίας, όπου η ανεργία παραμένει πολύ υψηλή σε επίπεδο ΕΕ και η κατάσταση διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Στις κύριες πηγές ανησυχίας συγκαταλέγονται τα ποσοστά ανεργίας των νέων που παραμένουν υψηλά σε αρκετά κράτη μέλη, ενώ η μακροχρόνια ανεργία αυξάνεται. Στο κοινωνικό επίπεδο, η κρίση οδήγησε σε αυξημένη έκθεση στον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και στην αύξηση των ανισοτήτων. Η κατάσταση είναι ιδιαίτερα δυσχερής σε ορισμένα κράτη μέλη όπου υπήρξαν αυξήσεις των ατόμων που βιώνουν σοβαρή υλική στέρση και του ποσοστού των νοικοκυριών ανέργων. Στην κορύφωση της κρίσης, εξαιτίας της ανάγκης να τεθούν υπό έλεγχο οι δημόσιες δαπάνες, σε αρκετά κράτη μέλη περιορίστηκαν τα κονδύλια υπέρ της έρευνας και ανάπτυξης. Τώρα που το επίκεντρο μετατοπίζεται από τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που δημιουργεί η κρίση προς την οικοδόμηση στέρεων βάσεων για την απασχόληση και την ανάπτυξη, είναι σημαντικό να δώσουν τα κράτη μέλη προτεραιότητα στις δαπάνες που προωθούν την ανάπτυξη, όπως οι επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη. Διάφορες μακροπρόθεσμες τάσεις εξακολουθούν να επηρεάζουν επίσης την ανάπτυξη, για παράδειγμα οι δημογραφικές εξελίξεις, η παγκοσμιοποίηση και ο ανταγωνισμός από τους διεθνείς εταίρους, η πρόκληση της παραγωγικότητας και της ψηφιακής οικονομίας, καθώς και η πίεση στους πόρους και τα περιβαλλοντικά ζητήματα.

Η κρίση έχει επηρεάσει επίσης την πρόοδο για την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η κρίση είχε σαφή αρνητικό αντίκτυπο στην απασχόληση και τα επίπεδα της φτώχειας, και περιόρισε την πρόοδο για την επίτευξη ορισμένων άλλων στόχων, με εξαίρεση τις επιπτώσεις της στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Παρά την κρίση, υπάρχουν θετικότερες διαρθρωτικές τάσεις, για παράδειγμα στα επίπεδα εκπαίδευσης, τη δημιουργία πιο βιώσιμου συνδυασμού πηγών ενέργειας και τη μείωση της έντασης άνθρακα της οικονομίας. Κατά συνέπεια, η ΕΕ αναμένεται γενικά να επιτύχει ή να προσεγγίσει πολύ τους στόχους της για την εκπαίδευση, το κλίμα και την ενέργεια. Αυτό δεν ισχύει όσον αφορά την απασχόληση, την έρευνα και

³ COM(2014) 130 τελικό.

ανάπτυξη και τη μείωση της φτώχειας όπου οι επιπτώσεις της κρίσης υπήρξαν πιο αισθητές. Σε όλους τους τομείς, οι προσπάθειες πρέπει να συνεχιστούν για να παγιωθούν τα αποτελέσματα και να σημειωθεί μεγαλύτερη πρόοδος.

Οι στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» αποτελούν πολιτικές δεσμεύσεις⁴. Ο πολιτικός χαρακτήρας των στόχων είναι εγγενής στη στρατηγική και αντικατοπτρίζει τον πρωτεύοντα ρόλο που αναμένεται να διαδραματίσουν οι εθνικές κυβερνήσεις στη στρατηγική, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Ωστόσο, στους περισσότερους τομείς, οι εθνικοί στόχοι δεν είναι αρκετά φιλόδοξοι ώστε να επιτύχουν σωρευτικά τις φιλοδοξίες που εκφράζονται σε επίπεδο ΕΕ. Για παράδειγμα, εάν όλα τα κράτη μέλη επιτύχουν τους εθνικούς τους στόχους, οι συγκεντρωτικές επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη σε επίπεδο ΕΕ θα ανέλθουν στο 2,6% του ΑΕΠ έως το 2020, επίπεδο χαμηλότερο από τον στόχο του 3% που έχει θέσει η ΕΕ. Αυτές οι διαφορετικού βαθμού δεσμεύσεις αντικατοπτρίζονται επίσης στον κυμαινόμενο βαθμό πολιτικής απόκρισης και φιλοδοξίας που παρατηρείται στην ΕΕ.

Η άνιση πρόοδος ως προς τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» μπορεί επίσης να οφείλεται εν μέρει στην καθυστέρηση με την οποία οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις αποδίδουν πλήρως επηρεάζοντας τις οικονομίες. Μολονότι ο ρυθμός και η ποιότητα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν δρομολογήσει σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές εργασίας τους για να τις καταστήσουν πιο ανθεκτικές στο μέλλον, στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών για να βελτιώσουν τη λειτουργία τους και να προωθήσουν την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, καθώς και στις δημόσιες διοικήσεις για να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητά τους. Ωστόσο, οι μεταρρυθμίσεις αυτές χρειάζονται χρόνο για να αποφέρουν καρπούς και να καταστούν εμφανείς, γεγονός που καθιστά καίριας σημασίας την ταχεία και πλήρη υλοποίησή τους.

Οι αυξανόμενες αποκλίσεις μεταξύ και συχνά εντός των κρατών μελών εμπόδισαν την πρόοδο για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η κρίση έχει διευρύνει το χάσμα μεταξύ των περισσότερο και των λιγότερο αποδοτικών κρατών μελών, αντί για την επιδιωκόμενη σύγκλιση των οικονομιών μας. Παρατηρήθηκε επίσης ένα διευρυνόμενο χάσμα μεταξύ περιφερειών εντός και μεταξύ των κρατών μελών. Για παράδειγμα, το 2013 η απόκλιση μεταξύ των υψηλότερων και των χαμηλότερων επιδόσεων όσον αφορά το ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 20-64 ετών ανήλθε σε 26,9 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ τα ποσοστά απασχόλησης κυμαίνονται από 52,9% στην Ελλάδα έως 79,8% στη Σουηδία. Η κατάσταση αυτή μπορεί να συγκριθεί με το 2000, όταν η απόκλιση μεταξύ των υψηλότερων και των χαμηλότερων επιδόσεων ανερχόταν σε 22,7 εκατοστιαίες μονάδες ενώ τα ποσοστά απασχόλησης κυμαίνονταν από 55,3% στη Βουλγαρία έως 78,0 % στη Δανία.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ	ΠΛΕΟΝ ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΔΕΛΟΜΕΝΑ
Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 20-64 τουλάχιστον στο 75%	68,4 % (2013)

⁴ Με τη χαρακτηριστική εξαίρεση των στόχων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι οποίοι στηρίζονται σε ένα νομικά δεσμευτικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων τιμών που πρέπει να επιτευχθούν σε εθνικό επίπεδο.

Αύξηση των επενδύσεων στην E&A στο 3% του ΑΕΠ	2,02 % (2013)
Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990	Μείωση 17,9 % (2012)
Αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική κατανάλωση ενέργειας στο 20%	14,1 % (2012)
Πορεία προς αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης (σε όρους κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας και τελικής κατανάλωσης ενέργειας)	Κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας: αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κατά 11,9 % (2013) Τελική κατανάλωση ενέργειας: αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κατά 12,8 % (2013)
Μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε επίπεδα χαμηλότερα του 10%	12,0 % (2013)
Αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών που έχει ολοκληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση σε τουλάχιστον 40%	36,9 % (2013)
Εξάλειψη του κινδύνου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού για τουλάχιστον 20 εκατομμύρια ανθρώπους (ισοδύναμο με στόχο 96,6 εκατ.)	121,6 εκατ. άτομα απειλούμενα από τη φτώχεια ή τον κοινωνικό αποκλεισμό (2013) ⁵

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Στο πλαίσιο αυτό, ένας από τους στόχους της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» ήταν η καλύτερη κατανόηση της υλοποίησης της στρατηγικής στην πράξη. Η επιτυχία της στρατηγικής, ως εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη δέσμευση και τη συμμετοχή των εθνικών κυβερνήσεων, των κοινοβουλίων, των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, άλλων ενδιαφερομένων μερών και της κοινωνίας των πολιτών. Είναι επομένως σημαντικό να συγκεντρωθούν οι απόψεις όλων των μερών που εμπλέκονται στην εφαρμογή της στρατηγικής, και να αντληθούν διδάγματα από την πείρα και τις βέλτιστες πρακτικές τους.

2. Βασικά αριθμητικά στοιχεία για τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Η δημόσια διαβούλευση σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» πραγματοποιήθηκε από τις 5 Μαΐου 2014 έως τις 31 Οκτωβρίου 2014. Χρησιμοποίησε διάφορα μέσα για να βελτιστοποιήσει την προβολή της και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε αυτή. Εκτός από την ανακοίνωση της δημόσιας διαβούλευσης με θέμα *Η φωνή σας στην Ευρώπη*, ένας ειδικός

⁵ Ο στόχος μετριέται για την ΕΕ των 27, καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την Κροατία το 2008, δηλαδή το έτος βάσης για τον υπολογισμό του στόχου.

δικτυακός τόπος⁶ προσέφερε στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο ή να υποβάλουν γραπτώς τις απόψεις τους και περιλάμβανε συνδέσμους προς τα κυριότερα έγγραφα σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Η Επιτροπή εκτόνησε το εν λόγω ερωτηματολόγιο για τη συλλογή, αφενός, απόψεων σχετικά με τα πρώτα έτη της στρατηγικής και, αφετέρου, ιδεών για την περαιτέρω ανάπτυξή της. Ο εν λόγω δικτυακός τόπος περιλαμβάνει επίσης ειδικό τμήμα για τη δημοσίευση των εισηγήσεων που ελήφθησαν⁷.

Στη δημόσια διαβούλευση συμμετείχαν 755 ερωτηθέντες. Η κατανομή ανά χώρα δείχνει ότι οι περισσότερες απαντήσεις προέρχονται από το Βέλγιο, στο οποίο έχουν την έδρα τους ομάδες συμφερόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το ποσοστό συμμετοχής ήταν πολύ χαμηλό στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Οι συμμετέχοντες από τρίτες χώρες προέρχονται από τη Νορβηγία, την Ελβετία, τον Καναδά και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι συμμετέχοντες αντικατοπτρίζουν το ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Οι κοινωνικοί εταίροι, οι ομάδες ενδιαφερόντων και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι οι κατηγορίες με τη μεγαλύτερη εκπροσώπηση (41%), ακολουθούμενες από τις κυβερνήσεις και τις δημόσιες αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών (20%), μεμονωμένους πολίτες (19%), ομάδες προβληματισμού, πανεπιστήμια και ιδρύματα (14%). Οι εταιρείες αντιπροσωπεύουν το 6% των ερωτηθέντων, ποσοστό μάλλον χαμηλό, το οποίο όμως αντισταθμίζεται από το υψηλότερο ποσοστό των ομάδων συμφερόντων που τις εκπροσωπούν.

Κατανομή των ερωτηθέντων ανά κατηγορία ενδιαφερομένων

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η κατανομή μεταξύ των τομέων που καλύφθηκαν αντικατοπτρίζει την πολυδεκτικότητα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η πλειονότητα των συμμετεχόντων κάλυψε όλους τους τομείς της στρατηγικής στις απαντήσεις τους, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών και χρηματοδοτικών υποθέσεων, της ανταγωνιστικότητας, της βιομηχανίας, της ενιαίας αγοράς, της απασχόλησης, της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας, της ψηφιακής οικονομίας, του κλίματος, της ενέργειας και της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της εκπαίδευσης και

⁶ http://ec.europa.eu/europe2020/public-consultation/index_en.htm, που φιλοξενείται στο γενικό δικτυακό τόπο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

⁷ http://ec.europa.eu/europe2020/public-consultation/contributions/index_en.htm

κατάρτισης, και της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η κατανομή μεταξύ των παρατηρήσεων σε έναν συγκεκριμένο τομέα είναι εν γένει ισόρροπη.

Εκτός από τις επίσημες απαντήσεις που έδωσαν στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, η ΕΕ και τα εθνικά θεσμικά όργανα συμμετείχαν επίσης στη συζήτηση σχετικά με την επανεξέταση της στρατηγικής. Με πρωτοβουλία της ιταλικής Προεδρίας του Συμβουλίου, η επανεξέταση συζητήθηκε στις περισσότερες τομεακές συνθέσεις του Συμβουλίου. Βάσει του αποτελέσματος των συζητήσεων αυτών, η Προεδρία υπέβαλε περίληψη στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων του Δεκεμβρίου 2014⁸. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο αφότου δρομολογήθηκε η στρατηγική, μεταξύ άλλων, παροτρύνοντας τα εθνικά κοινοβούλια να διαδραματίσουν τον ρόλο που τους αναλογεί. Κατά τους τελευταίους μήνες πραγματοποιήθηκαν ορισμένες ανταλλαγές απόψεων με τα εθνικά κοινοβούλια με θέμα τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και την περαιτέρω ανάπτυξή της.

Ο προβληματισμός σχετικά με την επανεξέταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» έχει προκαλέσει έντονο ενδιαφέρον και κινητοποίησε τους φορείς που εμπλέκονται στην εφαρμογή της στρατηγικής. Η Επιτροπή των Περιφερειών, μέσω των εργασιών της πλατφόρμας παρακολούθησής της, και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ανέλαβαν ιδιαίτερα ενεργό δράση και διοργάνωσαν ανταλλαγές απόψεων και συζητήσεις γύρω από τα θέματα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ομοίως, διοργανώθηκε σειρά από εκδηλώσεις στα κράτη μέλη με την υποστήριξη των ειδικών υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που είναι αρμόδιοι για θέματα Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, σχετικά με τη στρατηγική στο σύνολό της ή με ορισμένα από τα χαρακτηριστικά της. Οι εκδηλώσεις αυτές εμπλούτισαν τον διάλογο με όλους τους ενδιαφερόμενους παράγοντες, δημιούργησαν γέφυρες μεταξύ των διαφόρων δικτύων ενδιαφερόμενων φορέων και συγκέντρωσαν την επιτόπια πείρα και τις βέλτιστες πρακτικές για να τροφοδοτήσουν την επανεξέταση της στρατηγικής.

3. Κύρια πορίσματα από τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»

3.1 Το πεδίο εφαρμογής και οι στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» διατηρούν τη σημασία τους

Εκφράζεται αμέριστη υποστήριξη σε μια στρατηγική της ΕΕ υπέρ της απασχόλησης και της ανάπτυξης. Η μεγάλη πλειονότητα των ερωτηθέντων (86%) θεωρεί ότι η Ευρώπη χρειάζεται μια ολοκληρωμένη και συνολική μεσοπρόθεσμη στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση τα επόμενα χρόνια, ενώ λίγοι μόνο εξ αυτών (14%) έχουν ανάμικτες ή αρνητικές απόψεις. Οι τελευταίοι, κυρίως μεμονωμένοι πολίτες, θεωρούν ότι η ΕΕ πρέπει να επικεντρωθεί στην εφαρμογή των υφιστάμενων μέσων· ή ότι η κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανάπτυξη είναι πιο σημαντική από την οικονομική ανάπτυξη αυτή καθαυτή· ή ότι οι φορείς λήψης αποφάσεων θα πρέπει να εγκαταλείψουν την ιδέα της διηνεκούς ανάπτυξης. Στη συντριπτική τους πλειονότητα, οι συμμετέχοντες συνδέουν τη στρατηγική με τη σφαίρα δράσης τους και εκτιμούν τον σφαιρικό της χαρακτήρα. Η σημασία του τρίπτυχου «έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» γίνεται θετικά δεκτή.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» αντιμετωπίζει τις προκλήσεις του σήμερα και του αύριο. Οι απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση δείχνουν ισχυρό συσχετισμό μεταξύ των τομέων που προσδιορίστηκαν από τους συμμετέχοντες ως προτεραιότητες και εκείνων που καλύπτονται από τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

3.2 Οι υφιστάμενοι πέντε πρωταρχικοί στόχοι είναι σημαντικοί και αλληλοενισχυόμενοι

⁸ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16559-2014-INIT/en/pdf>

Οι ερωτηθέντες εκφράζουν σε μεγάλο βαθμό την ικανοποίησή τους για τους στόχους ως χρήσιμο μέσο για την υλοποίηση της στρατηγικής. Οι περισσότεροι (87%) θεωρούν τους στόχους ως χρήσιμο εργαλείο για την εφαρμογή και την παρακολούθηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», δεδομένου ότι ενεργούν ως σημεία αναφοράς που βοηθούν να εστιάζεται η προσοχή σε ορισμένους βασικούς τομείς. Ορισμένες εισηγήσεις που υποβλήθηκαν (10%) υποδεικνύουν τρόπους βελτίωσης αν και αναγνωρίζουν ότι οι στόχοι αποτελούν πολύτιμο μέσο. Ορισμένες εισηγήσεις τονίζουν τη σημασία της αποφυγής υπερβολικά πολλών στόχων και, επομένως, της τήρησης μιας εστιασμένης προσέγγισης. Λίγοι μόνο από τους ερωτηθέντες (3%) δεν θεωρούν χρήσιμους τους στόχους. Επιπλέον, ορισμένοι από τους ερωτηθέντες υπογραμμίζουν ότι είναι σημαντικό κάθε ποσοτική εκτίμηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων να συνοδεύεται με ποιοτική ανάλυση. Η Επιτροπή συμμαρτίζεται τη σημασία της ποιοτικής ανάλυσης και αξιολόγησης, τις οποίες και πραγματοποιεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Εκφράζεται ισχυρή στήριξη για τη μη τροποποίηση των υφιστάμενων πέντε πρωταρχικών στόχων. Η μεγάλη πλειονότητα των ερωτηθέντων (78%) θεωρεί ότι οι υφιστάμενοι στόχοι είναι επαρκείς. Ορισμένοι ερωτηθέντες προτείνουν να προστεθούν νέοι στόχοι, ενώ άλλοι αμφισβητούν τη σημασία του στόχου σχετικά με την τριτοβάθμια εκπαίδευση και υπογραμμίζουν τη σημασία της προσαρμογής των δεξιοτήτων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας ώστε να αποφεύγονται αναντιστοιχίες. Είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι οι στόχοι δεν προορίζονται να αντικατοπτρίζουν το σύνολο των πολιτικών ή των φιλοδοξιών της ΕΕ, αλλά αποτελούν αντιπροσωπευτικές μετρήσεις του είδους των αλλαγών που προτείνει η στρατηγική «Ευρώπη 2020». Ορισμένοι από τους στόχους που προτείνονται από τους ερωτηθέντες, όπως ενδεικτικοί στόχοι για την αποδοτική χρήση των πόρων και το μερίδιο της βιομηχανίας στο ΑΕΠ, έχουν ήδη ενσωματωθεί σε άλλες πολιτικές της ΕΕ. Τέλος, από τη δημόσια διαβούλευση δεν διαφαίνεται μια σαφής ιεράρχηση μεταξύ των στόχων. Το ήμισυ περίπου των ερωτηθέντων θεωρεί ότι οι στόχοι είναι εξίσου σημαντικοί και αλληλεξαρτώμενοι, ότι ενισχύονται αμοιβαία και ότι συνολικά θα συμβάλουν στην απασχόληση και στην ανάπτυξη.

3.3 Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες έχουν εκπληρώσει τον σκοπό τους

Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες έχουν εκπληρώσει τον σκοπό τους και η δράση στους αντίστοιχους τομείς δράσης τους πρέπει να λάβει άλλες μορφές. Συνολικά, οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι ο σκοπός των εμβληματικών πρωτοβουλιών είναι η βελτίωση των επιδόσεων της ΕΕ ως συμβολή στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ωστόσο, μεγάλος αριθμός συμμετεχόντων (32%), συμπεριλαμβανομένων κυβερνήσεων και αντιπροσωπευτικών οργανώσεων, εξέφρασαν ανάμεικτες απόψεις: θεώρησαν ότι οι εμβληματικές πρωτοβουλίες έχουν επιτύχει τον σκοπό τους δίνοντας ώθηση σε μια σειρά δράσεων προτεραιότητας. Ωστόσο, η προστιθέμενη αξία τους έχει επισκιαστεί από την έλλειψη ευαισθητοποίησης και από τις αλληλεπικαλυπτόμενες δράσεις πολιτικής που, με τη σειρά τους, τις καθιστούν περιττές. Ορισμένοι από τους ερωτηθέντες δηλώνουν ότι οι εμβληματικές πρωτοβουλίες είναι αποσυνδεδεμένες από τους αντίστοιχους ευρύτερους τομείς πολιτικής, ενώ άλλοι διαπιστώνουν κάποια ασάφεια που οφείλεται σε επικαλύψεις και έλλειψη ιεράρχησης των εμβληματικών πρωτοβουλιών. Ως εκ τούτου, οι ερωτηθέντες υποστηρίζουν ότι θα πρέπει πλέον να αντικατασταθούν από πιο συνεκτικά οργανωμένα και συνολικά προγράμματα πολιτικής.

3.4 Η βελτίωση της υλοποίησης και της εφαρμογής της στρατηγικής είναι σημαντική και επιθυμητή

Υπάρχουν περιθώρια να βελτιωθεί η υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Στην ερώτηση εάν η «Ευρώπη 2020» έχει οδηγήσει σε θετικές αλλαγές, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (60%) απαντά θετικά, αλλά πολλοί (40%) απαντούν αρνητικά και

υπογραμμίζουν αρκετές ελλείψεις σε επίπεδο εφαρμογής, καθώς και τρόπους για την αντιμετώπισή τους.

Η επιτυχής εφαρμογή της στρατηγικής επηρεάστηκε από αδυναμίες όσον αφορά την ευαισθητοποίηση, τη συμμετοχή και την επιβολή. Πρώτον, οι απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση καταδεικνύουν την ύπαρξη χάσματος πληροφόρησης σχετικά με τη στρατηγική, είτε ρητά όταν οι ερωτηθέντες δηλώνουν ότι δεν είναι σε θέση να απαντήσουν σε ορισμένες ερωτήσεις, είτε εμμέσως όταν οι απαντήσεις δείχνουν παρανόηση του περιεχομένου ή των στόχων της στρατηγικής. Δεύτερον, λιγότερο από το ήμισυ των ερωτηθέντων (46%) δηλώνει ότι συμμετέχει ενεργά στη στρατηγική και τα τρία τέταρτα (77%) εκφράζουν την προθυμία τους να συμμετάσχουν περισσότερο ενεργά σε αυτή. Από τις εισηγήσεις προκύπτουν επίσης ορισμένες χρήσιμες βέλτιστες πρακτικές, όπως η Επιτροπή Ενδιαφερόμενων Φορέων που συγκρότησε η κυβέρνηση της Δανίας, στην οποία συμμετέχουν περίπου 30 φορείς, από επιχειρηματικές ενώσεις και συνδικάτα έως δήμοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Οι ερωτηθέντες εκφράζονται υπέρ ενός ενισχυμένου πλαισίου επιβολής προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η στρατηγική θα φέρει αποτελέσματα, χάρη στο κατάλληλο επίπεδο φιλοδοξίας και τα εργαλεία επιβολής. Ενώ περισσότερο από το ήμισυ των ερωτηθέντων (58%) θεωρεί ότι η ύπαρξη εθνικών στόχων είναι σημαντική και σκόπιμη, σχεδόν το ένα τρίτο αυτών (28%) τονίζει ότι οι στόχοι θα πρέπει να είναι αρκετά φιλόδοξοι και ότι η ΕΕ θα πρέπει να αυξήσει τη δέσμευση των κρατών μελών ενισχύοντας τη διαδικασία παρακολούθησης.

Οι ερωτηθέντες προτείνουν τρόπους για να βελτιωθεί η υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η καλύτερα στοχευμένη επικοινωνία και ενημέρωση, η αύξηση της ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών σε όλα τα κράτη μέλη, η συμμετοχή όλων των σχετικών επιπέδων των ενδιαφερομένων, η στενή παρακολούθηση της προόδου και η θέσπιση κινήτρων για την ενίσχυση της προσήλωσης στους στόχους της στρατηγικής αυτής είναι οι κύριες επιλογές που πρότειναν οι συμμετέχοντες.

3.5 Σύνοψη των βασικών διδαγμάτων που αντλήθηκαν

Η Επιτροπή, με βάση τις εισηγήσεις που παρέλαβε, εντοπίζει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα, αδυναμίες, ευκαιρίες και απειλές για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none">• Αμέριστη υποστήριξη σε μια πανευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και την ανάπτυξη• Αντιστοιχία των τομέων που καλύπτονται από τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» προς τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν• Σημαντικοί και αλληλοενισχυόμενοι στόχοι• Κάποια απτή πρόοδος έχει ήδη σημειωθεί: η ΕΕ αναμένεται γενικά να επιτύχει ή να προσεγγίσει πολύ τους στόχους της για την εκπαίδευση, το κλίμα και την ενέργεια.	<ul style="list-style-type: none">• Έλλειψη προβολής των εμβληματικών πρωτοβουλιών• Ανάγκη βελτίωσης της υλοποίησης και της εφαρμογής της στρατηγικής• Ανεπαρκής συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων• Υπολείπεται πολύς δρόμος για την επίτευξη των στόχων σχετικά με την απασχόληση, την έρευνα και ανάπτυξη και τη μείωση της φτώχειας.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Φορείς που επιθυμούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη στρατηγική • Στενή παρακολούθηση της στρατηγικής μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου • Ευθυγράμμιση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με τις προτεραιότητες της Επιτροπής (την απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις) 	<ul style="list-style-type: none"> • Η κρίση έχει διευρύνει τις αποκλίσεις μεταξύ και εντός των κρατών μελών • Πολιτικός χαρακτήρας των στόχων και έλλειψη φιλοδοξίας εκ μέρους των κρατών μελών

Συμπέρασμα

Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης στον περαιτέρω προβληματισμό της σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να προωθηθεί η στρατηγική «Ευρώπη 2020». Εκτός από τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης, η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης τις εισηγήσεις που έλαβε από το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα εθνικά κοινοβούλια, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Επίσης, θα μεριμνήσει ώστε οποιαδήποτε πρόταση να συνάδει πλήρως με το έργο που πραγματοποιείται επί του παρόντος για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2015, η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις για την επανεξέταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» πριν από το τέλος του έτους.